

Daverend succes: twee procent meer organische stof in 20 jaar!

Door: Marco Vergeer

drs. ing. M. Vergeer is werkzaam als bestuurskundig adviseur bij de Strategie en Management Consultants van Royal HaskoningDHV en mede-initiatiefnemer van Bewust Bodemgebruik

Op een bijeenkomst van het Platform Bodembeheer in 's-Hertogenbosch over circulaire economie vertelde Everhard van Essen (Aequator Groen & Ruimte) over de kringloopboeren in Fryslân. In een bijzin merkte hij op dat de boeren meer organische stof (+2%) hebben weten te bewerkstelligen. Daar hadden ze 20 jaar over gedaan. Door de zaal terecht gewaardeerd als een daverend succes.

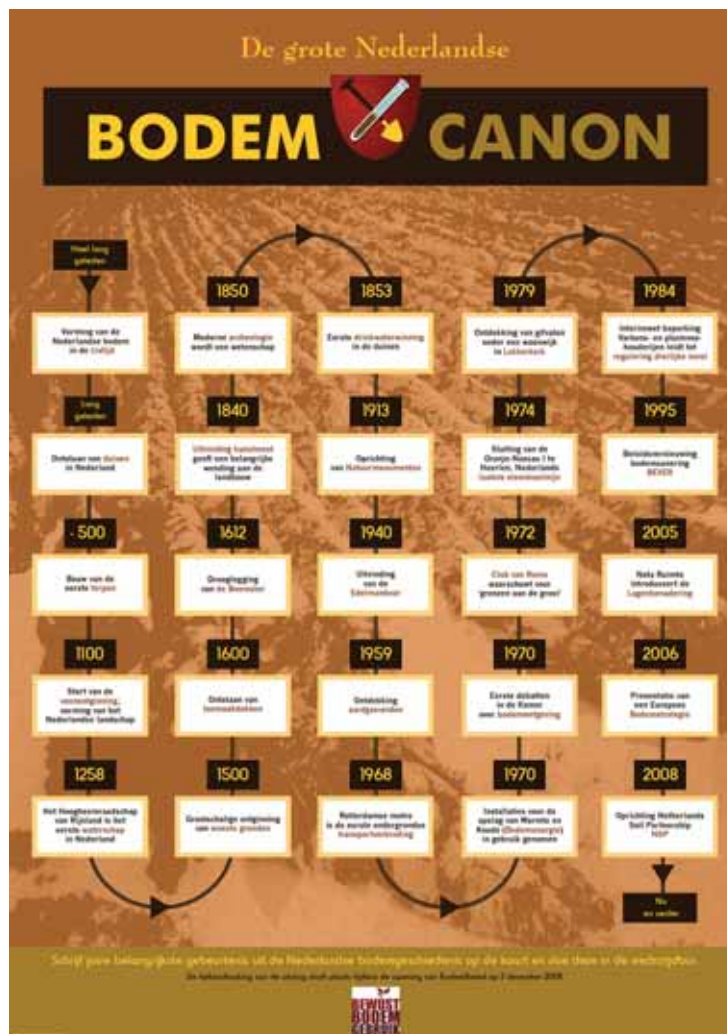
Het herstel van kringlopen is 'hot' en het helpt als we het circulaire economie noemen. Dat is geen boodschap van wat mensen met grijze sokken, maar een beweging die leeft. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu introduceert het programma 'Van afval naar grondstof'. Volgens het ministerie recycleren we momenteel 79% van ons afval. Dat percentage moet omhoog, onder meer door meer aandacht te hebben voor de afvalketen en dan vooral aan de voorkant van de keten. Dat is mooi en moet ook gebeuren. Maar het is kansloos als de samenleving het niet oppakt. Een gevoel van urgentie helpt. Grote voedselproducenten en boerenorganisaties beseffen dat de productiviteit van landbouwgronden daalt en dat dit komt door de afname van de bodemvruchtbaarheid. De correctie van dit fenomeen met nog meer kunstmest is achterhaald. Een meer circulaire economie kunnen we sneller realiseren door natuurlijke processen beter te benutten. Hoe?

Dat kan bij uitstek door duurzamer gebruik te maken van de bodem. Een vat vol kringlopen, natuurlijke functies en uitwisselingen. Maar ook een traag systeem. Een systeem dat er, met veel inspanningen, 20 jaar of meer over doet om te herstellen van een opgelopen schade. We kunnen die schade voorkomen en daarvoor hebben we programma's vanuit de overheid én een bruisende en initiatiefrijke samenleving nodig.

want dat is toch het beeld dat veel mensen ervan hebben. Maar een wijkinzameling en enkele mensen die, na een intensieve opleiding, weten hoe je het materiaal met een minimale hoeveelheid overlast weet om te zetten naar een bodemschat. Is dit een alternatief voor de gemeente Den Haag waar men in een aantal wijken is gestopt met de inname van GFT-afval? Op de website van de gemeente staat dat je het afval nog wel kunt brengen naar een afvalbrenngstation. Of dat je zelf thuis kunt composteren. Op de site geen woord over wijkinzameling onder begeleiding van een compostmeester; in deze tijd van energieke samenleving en burgerinitiatieven. Haagse burgers, pik het niet langer. Ga zelf aan de slag! Voorkom dat het groene goud verdwijnt in de afvalverbranding.

Een ander voorbeeld is het laagwaardig toepassen van teelgrond. Bij werkzaamheden voor het verruimen van rivieren komt vruchtbare grond vrij, dat zich in eeuwen tijd heeft gevormd. Omdat het in civiele werken niet bruikbaar is, dreigt het materiaal in diepe zandwinputten te worden gekieperd. Adviseur Ruud van Uffelen (Royal HaskoningDHV) maakt zich er druk over: waar kan deze rijke grond weer nuttig worden toegepast? Wie helpt hem?

Teelgrond, wijkcompostering, kringloopboeren, een I&M-programma en veel meer. Streven? Twee procent meer organische stof in de Nederlandse bodem in 2032. Dat zou een daverend succes zijn. Goed voor de bodemstructuur en het watervasthoudend vermogen van de bodem, goed voor de grondwaterkwaliteit, goed voor het bodemleven, goed voor de landbouw en ons voedsel. Als dat mocht lukken dan hebben we wellicht een nieuw punt op de BodemCanon, maar vooral een duurzame(re) samenleving.

VVM en Initiatief Bewust Bodemgebruik organiseerden vorig jaar zomer een excursie naar België. Daar is het lokaal composteren een erkend meesterschap. Niet meer een ruikende hoop groenafval in de hoek van de tuin waar veel vliegjes omheen circuleren,